

УДК 159.9

Бочелюк В.Й.¹, Жовнер О.В.²

¹ д-р психол. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. СНЗ-111м НУ «Запорізька політехніка»

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВОЛОНТЕРСТВА

Україна – це наочний приклад спонтанного волонтерства для всього світу. З настанням складних часів в країні багато людей усвідомили необхідність активної участі в житті суспільства. Ми можемо побачити наскільки активно люди долучаються до волонтерського руху, вони хочуть бути учасниками змін у політичному, соціальному та інших сферах життя.

Волонтери – це люди різного віку і професій з різних сфер і прошарків суспільства, які віддають частину своїх сил, часу, знань на користь інших людей і суспільства в цілому. Сьогодні активно діють тисячі волонтерських організацій, що зосередили свою увагу на подоланні нестатків і відстоюванні інтересів людей або допомоги. Всі ці люди своїм прикладом та діями демонструють готовність, самовідданість. Волонтерство - це рух, який об'єднує людей, які прагнуть зробити внесок на своє благо та суспільства.

Зараз ми можемо побачити, що люди усвідомили, що можуть робити зміни та вирішувати багато суспільних проблем, не очікуючи допомоги від держави. Майже кожна людина, яка має свою громадянську позицію, намагається долучатися хоч якоюсь мірою до волонтерського руху, використовуючи свої сили на допомогу людям. Також ми можемо побачити, що завдяки активному волонтерському руху, формується і громадське суспільство.

Сьогодні волонтерський рух в Україні має глобальний характер.

Волонтерство – має дві сторони. Воно є допомогою людям і також є допомогою самим волонтерам. Волонтерство може бути корисним для волонтера, це спосіб:

- заспокоєння для себе;
- бути потрібним;
- будувати соціальні відносини;
- застосовувати на практиці свої моральні та релігійні принципи;
- набувати нові навички;
- знайти підтримку й друзів;
- відчувати себе здатним щось зробити;
- почути себе добре.

Добровільність, добровільний вибір як відображення особистої позиції - це основний принцип волонтерства. Відомо, що людина може максимально реалізувати себе в будь-якому виді діяльності, якщо вона працює без примусу, добровільно. Відмінною рисою волонтера є те, що, виконуючи ту чи іншу роботу, волонтер усвідомлено йде на повну відсутність грошової винагороди чи свідомо погоджується на значно занижену оплату своєї праці, маючи при цьому реальну можливість за свої послуги одержати більш високий заробіток. Ще одна найважливіша відмінна ознака волонтерства - це соціальна значущість роботи, яку виконують волонтери.

Волонтерство - дає можливість людині відчувати себе важливим, зробивши реальний внесок у розвиток якоїсь справи. Вже є розуміння того, що великі справи можуть робитися маленькими кроками звичайних людей. Такі зміни можуть бути прикладом для наслідування, тож люди йдуть і йдуть у волонтерство.

Дехто має багато питань, чому люди працюють безкоштовно? Чому люди хочуть бути волонтерами? Що вони шукають? Яку проблему для себе намагаються вирішити? Який недолік підштовхує їх до цього вчинку?

У кожного є своя мотивація.

Мотивація - це те, що штовхає нас виконати будь-яку дію відповідно до потреби, яка виникла в нас. Мотивована людина готова до дії, що задовольнить її потреби.

Дослідження свідчать: часто в якості мотивації для волонтерської роботи виступає потреба у спілкуванні з іншими людьми;

- волонтерство відповідає потребі бути членом групи, цінностям і цілям якої волонтер може повністю відповідати;

- люди середнього віку хочуть працювати в добре організованій групі, а старше покоління - отримати від волонтерської праці забезпечення комфортного емоційно-психологічного стану.

Для деякого дуже сильні мотиви пов'язані з одержанням нових навичок, рекомендацій для прийому на оплачувану роботу. Часто ці мотиви з'являються у зв'язку з тим, що роботодавці воліють приймати на роботу людей, які мають досвід.

Але всі потенційні волонтери важливою умовою називають можливість самореалізації, поважне ставлення до своєї діяльності, а іноді і визнання їхніх заслуг.

Отже, для успішної роботи з волонтерами є визначення значення слова «волонтер», що відіграє важливу роль у певних ситуаціях:

- визначення кола діяльності волонтерів у організації; опис навичок і вмінь, очікуваних організацією від волонтера;
- розуміння потреб як волонтера, так і організації; розробка процесу набору волонтерів; проведення загальних інформаційних зборів;
- опис посадових обов'язків; координування навчання й розвитку волонтерів;
- розуміння волонтером місії організації;
- підтримка й контроль волонтерів; роз'яснення взаємин між волонтерами та персоналом;
- створення системи заохочення волонтерів.